

EUROPEISKA CENTRALBANKENS RIKTLINJE

av den 10 januari 2001

om antagande av vissa bestämmelser avseende utbytet av sedlar och mynt 2002

(ECB/2001/1)

(2001/151/EG)

EUROPEISKA CENTRALBANKENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA RIKTLINJE

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen (nedan kallat fördraget), särskilt artikel 106.1 i detta, och av artiklarna 16 och 26.4 i stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken (nedan kallad stadgan), och

av följande skäl:

- (1) Enligt artikel 10 i rådets förordning (EG) nr 974/98 av den 3 maj 1998 om införande av euron skall Europeiska centralbanken (ECB) och centralbankerna i de deltagande medlemsstaterna "från och med den 1 januari 2002 sätta sedlar som anges i euro i omlopp" ⁽¹⁾.
- (2) Förhandstilldelning av eurosedlar före den 1 januari 2002 till vissa målgrupper kommer att lindra den logistiska börda som är förenad med införandet av euron och bidra till att minska de kostnader som uppkommer till följd av att två valutor samtidigt kommer att vara i omlopp efter övergångsperiodens slut.
- (3) Förhandstilldelning av eurosedlar får inte leda till att eurosedlar i förväg kommer i omlopp bland allmänheten, eftersom eurosedlarna inte får ställning som lagligt betalningsmedel förrän den 1 januari 2002. Vissa restriktioner måste således iaktas för att undvika att eurosedlar sätts i omlopp före den 1 januari 2002.
- (4) Förhandstilldelning av eurosedlar till kreditinstitut eller deras utsedda ombud och förhandstilldelning till tredje part förutsätter en reglering genom föreskrifter eller genom avtal mellan de deltagande medlemsstaternas nationella centralbanker och kreditinstituten.
- (5) Före den 1 januari 2002 skall eurosedlar redovisas utanför balansräkningen men till sitt fulla nominella värde, eftersom det i enlighet med artikel 10 i förordning (EG) nr 974/98 är ett rättsligt faktum att sådana sedlar kommer att få ställning som lagligt betalningsmedel från och med den 1 januari 2002.
- (6) Förhandstilldelade sedlar skall debiteras på de datum och i enlighet med den modell för debitering som anges i denna riktlinje. Debiteringsmodellen tar hänsyn till de ytterligare kontantinhav som blir följden av bytet av sedlar och mynt 2002.
- (7) Verksamma medel för att täcka de kreditrisker som är förenade med förhandstilldelning måste övervägas. Sådana medel kan innefatta en uppskjuten övergång av

äganderätten, ställande av säkerhet genom överföring på lämpligt sätt av tillgångar eller inlåning av kontanter på ett särskilt för ändamålet avsett konto, vilka förräntas till samma räntesats som tillämpas för minimireserver, eller andra typer av åtgärder som de nationella centralbankerna anser verksamma.

- (8) Så länge förhandstilldelade sedlar och mynt kvarstår som de nationella centralbankernas egendom skall försäkringar eller andra verksamma medel användas för att täcka åtminstone risken för skada, stöld och rån. Skadeståndsklausuler samt inspektion och revision, enbart i syfte att skapa visshet om att de förhandstilldelade sedlarna finns i behåll, kan tillämpas för att täcka risken för att förhandstilldelade eurosedlar används för tidigt av allmänheten.
- (9) Förhandstilldelning av eurosedlar är en logistisk åtgärd som syftar till att underlätta det nationella utbytet av sedlar, för vilket de nationella centralbankerna har det primära ansvar. De nationella centralbankerna skall tillämpa denna riktlinje på ett obyråkratiskt och smidigt sätt, ta hänsyn till nationella förhållanden och söka belasta kreditsektorn så litet som möjligt för att säkerställa ett smidigt utbyte.
- (10) Även om de deltagande medlemsstaterna är primärt behöriga för utgivningen av euromynt spelar de nationella centralbankerna en viktig roll vid tilldelningen av euromynten. Reglerna rörande euromynt i denna riktlinje skall därför endast användas av de nationella centralbankerna som komplement till de regler som införs av behöriga lokala myndigheter.
- (11) I enlighet med artiklarna 12.1 och 14.3 i stadgan utgör ECB:s riktlinjer en integrerad del av gemenskapsrätten.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Definitioner

I denna riktlinje avses med

- *penningtransportföretag*: företag som tillhandahåller kreditinstitut transporter, lagring och därtill hörande tjänster avseende sedlar och mynt,

⁽¹⁾ EGT L 139, 11.5.1998, s. 1.

- *kreditinstitut*: institut som kan godkännas som motparter för penningpolitiska operationer i enlighet med ECB:s riktlinje ECB/2000/7 av den 31 augusti 2000 om Eurosystemets penningpolitiska instrument och förfaranden ⁽¹⁾,
- *Eurosystemet*: de deltagande medlemsstaternas nationella centralbanker och ECB,
- *euroområdet*: de deltagande medlemsstaternas territorium,
- *förhandstilldelning (frontloading)*: leverans av sedlar och mynt i euro från de nationella centralbankerna till kreditinstitut eller deras utsedda ombud mellan den 1 september 2001 och den 31 december 2001 i enlighet med föreskrifter eller avtal som tillämpas av de nationella centralbankerna eller mellan nationella centralbanker och kreditinstitut,
- *nationell centralbank*: deltagande medlemsstats nationella centralbank,
- *deltagande medlemsstater*: Belgien, Tyskland, Grekland, Spanien, Frankrike, Irland, Italien, Luxemburg, Nederländerna, Österrike, Portugal och Finland,
- *förhandstilldelning till tredje part (sub-frontloading)*: leverans av sedlar och mynt i euro från kreditinstitut eller deras utsedda ombud till tredje part mellan den 1 september 2001 och den 31 december 2001 i enlighet med avtal som ingåtts mellan kreditinstitut eller deras utsedda ombud och sådan tredje part.

KAPITEL II

FÖRHANDSTILDELNING

Artikel 2

Godkända motparter

1. De nationella centralbankerna skall ha rätt att förhandstilldela kreditinstitut sedlar och mynt i euro.
2. De nationella centralbankerna får låta kreditinstitut utse penningtransportföretag eller enheter som Automatia i Finland, vilka har konton hos de nationella centralbankerna, att för kreditinstitutens räkning fungera som deras utsedda ombud för förhandstilldelning.
3. De nationella centralbankerna skall ha rätt att förhandstilldela sedlar och mynt i euro till de institut som avses i artikel 2.3 andra strecksatsen i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG av den 20 mars 2000 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut ⁽²⁾, ändrat genom direktiv 2000/28/EG ⁽³⁾, och som tillhandahåller insättningstjänster för privatpersoner.
4. De nationella centralbankerna får låta nationella postkontor som har konton hos de nationella centralbankerna ta emot förhandstilldelning av sedlar och mynt i euro.

Artikel 3

Leverans

1. De nationella centralbankerna får påbörja förhandstilldelning till kreditinstitut och deras utsedda ombud från och med den 1 september 2001.
2. De nationella centralbankerna skall kräva att kreditinstitut och deras utsedda ombud håller de förhandstilldelade sedlarna och mynten i euro i säkert förvar.
3. De nationella centralbankerna skall hindra kreditinstitut och deras utsedda ombud från att före kl. 00.00 den 1 januari 2002 lokal tid förfoga över eurosedlar som levererats enligt ovanstående, om inte annat föreskrivs i denna riktlinje.

Artikel 4

Äganderätt till förhandstilldelade eurosedlar

1. Förhandstilldelade eurosedlar skall förbli i de nationella centralbankernas ägo till kl 00.00 den 1 januari 2002, lokal tid.
2. Om de nationella centralbankerna anser att överenskommelser om uppskjuten övergång av äganderätten inte är rättsligt möjliga eller rättsligt hållbara kan tillgångar som betecknas som godkända säkerheter enligt artikel 11 ställas som säkerhet för de nationella centralbankernas rätt till förhandstilldelade eurosedlar. Sådana tillgångar kan även ställas som säkerhet tillsammans med överenskommelser om uppskjuten övergång av äganderätten.

Artikel 5

Skydd mot risken för att sedlar och mynt skadas eller blir föremål för stöld eller rån

De nationella centralbankerna skall se till att kreditinstitut eller deras utsända ombud med hjälp av försäkringar eller andra verksamma medel täcker åtminstone risken för att förhandstilldelade sedlar och mynt som kvarstår i de nationella centralbankernas ägo skadas eller blir föremål för stöld eller rån. Villkoren för förhandstilldelning reglerar inte försäkring mot den risk som kreditinstitut eller deras utsedda ombud löper och som uteslutande faller på deras ansvar.

Artikel 6

Allmänheten skall förhindras använda euron i förtid

I syfte att försäkra sig om att kreditinstitut och deras utsedda ombud uppfyller sina förpliktelser när det gäller att förhindra att förhandstilldelade eurosedlar används av allmänheten i förtid och enbart i syfte att kontrollera att de förhandstilldelade sedlarna finns i behåll kan de nationella centralbankerna föreskriva att bestämmelser om revision och inspektion skall ingå i föreskrifter eller avtal som reglerar förhandstilldelning.

⁽¹⁾ EGT L 310, 11.12.2000, s. 1.

⁽²⁾ EGT L 126, 26.5.2000, s. 1.

⁽³⁾ EGT L 275, 27.10.2000, s. 37.

Artikel 7

Skadestånd enligt lag eller avtal

Kreditinstitut eller deras utsedda ombud som bryter mot sina förpliktelser, exempelvis genom att sätta i omlopp eller föranleda att eurosedlar sätts i omlopp före den 1 januari 2002, skall anses skada Eurosystemets mål att åstadkomma ett smidigt utbyte av sedlar och mynt och åläggas betala i lag eller avtal reglerade skadestånd, som skall utkrävas av de nationella centralbankerna till ett belopp som står i proportion till den föreliggande skadan. Nationella centralbanker skall inte yrka skadestånd i de fall motsvarande skyddsnivå har reglerats i lag eller andra föreskrifter, som tillämpas av den aktuella deltagande medlemsstaten.

Artikel 8

Redovisning för de deltagande medlemsstaterna inom ECBS

Vid upprättandet av konsoliderade veckobalansräkningar och konsoliderade balansräkningar för de deltagande medlemsstaterna inom ECBS gäller följande:

- Mellan den 1 september 2001 och den 31 december 2001 skall de nationella centralbankerna redovisa förhandstilldelade sedlar och mynt i euro utanför balansräkningen till nominella värdet. Från och med den 1 januari 2002 skall sedlar och mynt i euro betraktas som balansräkningsposter och bokföras den första öppethållandedagen 2002.
- Från och med den 1 januari 2002 skall det totala beloppet för förhandstilldelade sedlar redovisas i den post som avser utelöpande sedlar och bokföras den första öppethållandedagen 2002. Skillnaden mellan det totala beloppet för förhandstilldelade sedlar och beloppen för sedlar som debiterats i kreditinstitutens eller deras utsedda ombuds konton hos de nationella centralbankerna skall behandlas som ett räntefritt lån mot säkerhet och återbetalas i enlighet med bestämmelserna i artikel 9.

Artikel 9

Debitering och kreditering

- Sedlar och mynt i euro som förhandstilldelas kreditinstitut eller deras utsedda ombud skall debiteras respektive konto hos de nationella centralbankerna till nominella värdet enligt följande "linjära" modell för debitering: en tredjedel av det förhandstilldelade beloppet debiteras den 2 januari 2002, den 23 januari 2002 respektive den 30 januari 2002.
- Sedlar och mynt i euro som levereras till kreditinstitut eller deras utsedda ombud från och med den 1 januari 2002 skall debiteras deras respektive konto hos de nationella centralbankerna enligt rådande praxis. Sedlar och mynt i euro som återlämnas av kreditinstitut eller deras utsedda ombud från och med den 1 januari 2002 skall krediteras deras respektive konto hos de nationella centralbankerna enligt rådande praxis.
- Sedlar och mynt i nationella valutaenheter som återlämnas av kreditinstitut eller deras utsedda ombud skall krediteras deras respektive konto hos de nationella centralbankerna enligt rådande praxis.

Artikel 10

Skydd mot kreditrisker

Tillgångar som betecknas som godkända säkerheter enligt definitionen i artikel 11 skall överföras till de nationella centralbankerna senast vid stängningsdags den sista öppethållandedagen 2001 som säkerhet för förhandstilldelade sedlar och mynt som levererats senast den 31 december 2001. De tillgångar som nämns i artikel 11.1 skall överföras på lämpligt sätt i enlighet med ECB:s riktlinje ECB/2000/7. Tillräckliga säkerheter skall behållas tills de garanterade förpliktelserna uppfyllts.

Artikel 11

Godkända tillgångar

- Alla tillgångar som i enlighet med ECB:s riktlinje ECB/2000/7 betecknas som godkända säkerheter för kredittransaktioner inom ramen för Eurosystemet, eller andra tillgångar som kan godkännas av ECB-rådet på förslag av en nationell centralbank, skall godkännas som säkerhet för förhandstilldelning till kreditinstitut eller deras utsedda ombud samt till tredje part.
- Kontanter i form av inlåning på ett särskilt för ändamålet avsett konto, som förräntas till samma räntesats som tillämpas för minimireserver, eller i annan form som godkänns av de nationella centralbankerna, kan också ställas som godkänd säkerhet.

Artikel 12

Statistikfrågor

Vad gäller tillämpningen av ECB:s förordning (EG) nr 2819/98 av den 1 december 1998 angående en konsoliderad balansräkning för sektorn för monetära finansinstitut⁽¹⁾, ändrad genom förordning (EG) nr 1921/2000 av den 31 augusti 2000⁽²⁾, skall de nationella centralbankerna säkerställa att de monetära finansinstitutens inte redovisar de positioner och transaktioner som avser förhandstilldelade sedlar och mynt mellan den 1 september 2001 och den 31 december 2001 i balansräkningen.

Artikel 13

Distribution till filialer i euroområdet

De nationella centralbankerna skall i enlighet med de villkor som fastslås i denna riktlinje tillåta kreditinstitut eller deras utsedda ombud att från och med den 1 september 2001 distribuera förhandstilldelade sedlar till sina filialer inom euroområdet.

Artikel 14

Distribution till filialer eller huvudkontor utanför euroområdet

De nationella centralbankerna skall i enlighet med de villkor som fastslås i denna riktlinje, särskilt vad som gäller för ställande av lämplig säkerhet enligt artikel 4.2, tillåta kreditinstitut eller deras utsedda ombud att från och med den 1 december 2001 distribuera förhandstilldelade sedlar till sina filialer eller huvudkontor utanför euroområdet.

⁽¹⁾ EGT L 356, 30.12.1998, s. 7.

⁽²⁾ EGT L 229, 9.9.2000, s. 34.

KAPITEL III

FÖRHANDSTILDELNING TILL TREDJE PART

Artikel 15

Leveransvillkor

1. De nationella centralbankerna skall tillåta kreditinstitut eller deras utsedda ombud att från och med den 1 september 2001 till och med den 31 december 2001 förhandstilldela sedlar och mynt i euro till tredje part. Förhandstilldelning till tredje part genom kreditinstitut eller deras utsedda ombud skall ske på egen risk och helt under eget ansvar samt följa de villkor som fastslås av de nationella centralbankerna i enlighet med denna riktlinje.
2. De nationella centralbankerna kan göra redovisning till villkor för förhandstilldelning genom kreditinstitut eller deras utsedda ombud till tredje part.
3. De nationella centralbankerna skall kräva att kreditinstitut och deras utsedda ombud särskilt föreskriver i sin reglering av förhandstilldelning till tredje part
 - a) att tredje part som erhåller eurosedlar i enlighet med vad som föreskrivs ovan under inga omständigheter får avhända sig dem före kl. 00.00 den 1 januari 2002, lokal tid,
 - b) att tredje part som erhåller förhandstilldelade sedlar skall hålla de förhandstilldelade eurosedlarna i säkert förvar,
 - c) att brott mot förpliktelser som ingåtts av tredje part som erhåller förhandstilldelade sedlar skall leda till skyldighet att betala avtalsreglerat skadestånd, med undantag för fall där motsvarande skyddsnivå har reglerats i nationell lagstiftning.

Artikel 16

Undantag avseende allmänheten

De nationella centralbankerna skall förhindra att kreditinstitut eller deras utsedda ombud ingår överenskommelser om förhandstilldelning av eurosedlar till tredje part, vilka skulle leda till att eurosedlar i förväg sätts i omlopp bland allmänheten.

Artikel 17

Skydd mot kreditrisker

Om de inte tillhandahållits tidigare i enlighet med artikel 4.2 skall tillgångar som betecknas som godkända enligt artikel 11 ställas som säkerhet hos de nationella centralbankerna från och med tidpunkten för förhandstilldelning till tredje part och till dess de garanterade förpliktelserna uppfyllts, till de belopp i sedlar och mynt som förhandstilldelats till tredje part. De tillgångar som nämns i artikel 11.1 skall överföras på lämpligt sätt i enlighet med riktlinje ECB/2000/7.

Artikel 18

Förhandstilldelning till tredje part utanför euroområdet

1. De nationella centralbankerna skall, med undantag för vad som sägs i punkt 2, hindra kreditinstitut och deras utsedda ombud från att förhandstilldela till tredje part, t.ex. återförsäljare, utanför euroområdet.
2. De nationella centralbankerna skall tillåta förhandstilldelning till tredje part till i) kreditinstitut – enligt definitionen i artikel 1.1 a i direktiv 2000/12/EG – utanför euroområdet som är dotterbolag till kreditinstitut med huvuddriftstället inom euroområdet, samt till ii) kreditinstitut som varken har sitt säte eller huvudkontor inom euroområdet på följande villkor:
 - a) Förhandstilldelningen till tredje part skall äga rum från och med den 1 december 2001.
 - b) Bestämmelserna i kapitel III i denna riktlinje skall tillämpas.
 - c) De enheter som nämns under i) och ii) ovan skall förhindras att ägna sig åt förhandstilldelning till någon tredje part.

KAPITEL IV

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 19

Kontroll

De nationella centralbankerna skall senast den 2 mars 2001 till ECB översända kopior av de föreskrifter som de antagit för att följa denna riktlinje.

Artikel 20

Slutbestämmelse

1. Denna riktlinje gäller inte leverans av sedlar och mynt i euro från de nationella centralbankerna till andra centralbanker utanför euroområdet.
2. De nationella centralbankerna rekommenderas att tillämpa bestämmelserna i denna riktlinje rörande euromynt, om inte annat anges i nationella föreskrifter som reglerar förhållandet mellan respektive nationell centralbank och dess finansministerium.
3. Denna riktlinje riktar sig till de deltagande medlemsstaternas nationella centralbanker.
4. Denna riktlinje skall offentliggöras i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

Utfärdad i Frankfurt am Main den 10 januari 2001.

På ECB-rådets vägnar

Willem F. DUISENBERG

Ordförande